

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egészévre	12 „
Vidékre Negyedévre	5 „
Egészévre	20 „

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

Meghívás.

A debreceni II-ik kerületi szabad-
elvűpárt **f. évi december hó 25-ik**
napján az az vasárnap d. u. 3 óra-
kor a Bika szálloda kisebb éttermében

közgyűlést tart.

Ezen közgyűlésre a t. párttagokat
tisztelettel meghívom.

Tárgy: A kilátásban lévő képvil-
selőválasztás iránt való intézkedés.

Debrecen, 1904. december 24-én:

Dr. Kemény Móric
elnök.

Furcsa kompromisszum.

Mi a kompromisszum? Ugy-e bár
az ellentétes avagy eltérő álláspontok
bűles és mérsékletes összeegyeztetése.
Megegyezés, melyhez mindegyik fél ad
valamit. Megegyezés, melynek érdeké-
ben mindegyik fél lemond valamiről.

A magyar parlament illusztris béke-
szerzői nem így értelmezik a kompro-
misszumot. Az ő értelmezésük szerint a
fogalom egészen mást jelent. Ők olyan
kompromisszumot akarnak kötni Tisza
István gróffal, melyben a megegyezés-
hez Tisza István gr. adjon mindent, s
az ellenzék kapjon mindent. Tisza Ist-
ván kössön kompromisszumot, melynek
az legyen az ára, hogy ő helyéről
visszavonuljon, tehát mindent áldozzon.

Nos hát ez nem kompromisszum,
hanem abdikálás volna. Erre pedig
semmi oka nincs a kormánynak.

Az ellenzék határozottan, még min-
dig félreismeri a szituációt. Az urak
diktálnak. Feltételeket szabnak a kor-
mánynak. Ugy viselkednek, mintha el-
döntött háboru után volnánk. Eldöntött
háboru után, melyben ők voltak a győ-
zők, a kormány a legyőzött. De hát itt
még korántsem tartunk. Még előtte va-
gyunk a csatának. Az eredménye elé
pedig jogos reménységgel tekintünk.

Ha Tisza István gr. ma elfogadva
egy békét az ő abdikálásának árán,
egyenesen ámulást követne el az ügyön
melyet képvisel. Első sorban is elárulná
azokat, a kiket csatába vitt avval a
jelszóval, hogy a küzdelmet végig fogja
küzdeni. A közlegények kitanak s a
vezér a csata közepett odahagyja a lo-
bogót? Erre Tisza István gr. képtelen.

De ámulás volna ez a szégyenteljes
abdikálás a nemzettel szemben is. Mert
a kormányelnök kimondotta a nagy
szót, hogy a perben mint utolsó forum
a nemzet fog itélni. Az itélkezés lehető-

ségétől most már a nemzetet meg fosz-
tani nem szabad.

És még egyet. A békeközvetítők
egy más ponton tévednek. Hivatkoznak
anelógiára. A 98-iki szituációra, mikor
Bánffy Dezső b. abdikálása árán létre
jött a békeség és a kibontakozás. Ezt
az amelógiát nem fogadhatjuk el. Mert
a két helyzet egészen eltérő.

Akkor volt az országnak egy mi-
nisterelnöke, a kinek presztizse veszen-
dőben volt teljesen. Akkor a szabad-
elvűpártból kiváltak mindazok, a kik
sulyt és tekintélyt adhatnak egy politi-
kai csoportnak. Állítható-e hogy ez ma
is így történt? Nem áll-e Tisza István
gróf ma az ország előtt mint egész fér-
fiu, mint igaz ember, mint kristály ka-
rakter? És mondható-e hogy erkölcsi
sulyát elveszítette egy párt, melynek
kötelékébe olyan férfiak ta. toznak mint
Csáky Albin gróf Hodossy Imre, Zse-
lénszky Róbert gróf, Hegedüs Sándor
és számos más, a kik 98-ban mind egy
szálig az akkori kormányelnök ellen
foglaltak állást?

1898-ban a helyzet az volt, hogy
ha Bánffy Dezső báró lemondását be-
nem adja, a szabadelvűpárt szerteválik,
elpusztul, menthetetlenül. Ma ellenkező-
leg állunk. A szabadelvűpárt az esetben
kerülne végveszedelembé ha Tisza Ist-
ván gróf helyét elhagyná és gyáván
megfutamodnék.

Mit gondolnak az urak volna még
valakinek kedve hogy egy politikai
ideáért magát exponálja, ha azt kel-
lene látnia, hogy a csata közepette a
vezér hagyja cserben a sereget?

Megbízható pártja csak megbiz-
ható vezérnek lehet. Az obstrukció pe-
dig hagyjon fel végre valahára a sze-
mélyes hajszával. Ez a szörnyeteg ed-
dig felfalta a kormányok egész sorát.
Bánffy Dezsőt, Széll Kálmánt, Héder-
váry grófot. A monstrum étvágya kie-
légíthetetlen. A magyar politikai élet nem
olyan gazdag férfiakban, hogy módunk-
ban lenne egymás után oda vetni a
vezetőket csak azért, hogy a szörnye-
teg ideig-óráig jóllakjék s elpihenjen

Elvégre is a magyar parlamen-
tárizmus történetében nem lehet állan-
dóan visszatérő refrenje minden feje-
zetnek hogy az egymás után következő
kormányok az obstrukciónak estek volt
áldozatul.

Ha Andrássy Hollónak és társai-
nak más recipéje ma nincs mint 98-ban
volt, akkor nem lesz Béke

Tisza István nem fogja elhagyni
helyét.

És a nemzet itélni fog, akár tet-
szik azoknak az uraknak, akár
nem!

A szabadelvűpárt nem enged.

A szabadelvűpárt egyhangu lelkesedé-
ssel helyesli a miniszterelnöknek a szö-
vetkezett ellenzék ajánlatára adott ha-
tározott és férfias válaszát. Az ellenzék
ajánlatának elfogadása valóságos meg-
alázás lett volna a szabadelvűpártra,
mely ennek következtében okvetlenül
szétbomlott volna. Így azonban tömör
sorokban, sziklaszilárdan áll és semmi
körülmények között nem hajlandó az
ellenzéki erőszaknak engedni. Az
ellenzéki lapok a tegnapi kudarc kap-
csán hivatkoznak a Bánffy idejében
kilépettek ajánlatának sikerére, csak-
hogy akkor más helyzet volt és mások
voltak az emberek, Akkor a dissziden-
sek nagyszámu és nagytekintélyü kilé-
pésével a szabadelvűpártot szétbomlás
fenyegette, de mert a csekélyszámu
kilépetteken kívül az egész párt, mint
egy ember szilárdan áll és törvényes
igazának és erejének tudatában nem
hajlandó és nem is fog kapitulálni.

Amiről voltaképen szó van.

Mert még mindig vannak emberek, kik
egy kompromisszumot közel levőnek tartan-
nak és kívánják azt, azért mert abban a
véleményben vannak, hogy akkor *Tiszának*
mennie kell és a szabadelvű párt sulyos
esapást szenvedhetne, — csak ezért akarunk
röviden foglalkozni ama nyilatkozatokkal,
melyeket a disszidensek csoportjának vezére,
a kompromisszum legbuzgóbb szószólója,
Andrássy Gyula gróf egy bécsi lap intervi-
enciája előtt tett. *Andrássy* gróf úgy véli,
hogy miután a kormánypárt a házszabályok
módosítását követeli, az ellenzék e követelést
többé nem ellenzi és a szólászabadságot
semmiképen sem szándékoznak veszélyez-
tetni, egy kompromisszumot könnyen ke-
resztül lehetne vinni és az lenne az egye-
dül megoldás, mely a sikeres munkát már
ebben a Házban és ha mégis új választások
lennének ex-lex állapotban, az új Házban
lehetővé tenné. És egyedül így lenne meg-
mentve minden megrázkódástól a 67-iki ki-
egyezés is, mely ugy Magyarország, mint
monarchia és ezzel az uralkodó család érde-
keit is megóvjá.

Hát a gróf ur teljesen félreismeri a
helyzetet. Már többé nem is házszabályok-
ról van szó. A házszabályok módosítása
csak symboluma annak, amire törekedni s
amit elérni kell. Arról van szó, hogy a ma-
gyar képviselőházban fenn akarják-e tartani
a parlamentárizmus azon elvét, hogy

többség akaratának kell alkotmányosan döntőnek lennie. De ez ellenzéknel sincs voltaképpen a Hárszabályokról szó, hanem arról, hogy hazafias, nemzeti agitáció ürügye alatt ki lehet-e elégiteni oly személyes érdekeket, aminők ott érvényesülnek. Hogy az ellenzéknel erről van szó, annak legerősebb bizonyítéka abban van, hogy az ellenzék legszélsőbb előrehaladott szárnyának még előkelő vezetők is helytelenítették az obstrukciót, annak beszüntetését megígérték és szöszegőkkel kellett lenniök, mert a turbulens elemek, melyek másképp, mint botrányok által érvényesülni nem tudnak, befolyást kiküzdöni nem képesek, az obstrukció folytatását követelték és fegyelem ellenes magukviselését nyíltan kilátásba helyezték. Ilyen, egyénekkal, ilyen pártszervezettel lehetetlen a kompromisszum. A legelső alkalmas és a legszivesebben fogadott alkalom éppen az, mikor a legfontosabb törvényjavaslatokról van szó, megragadják, hogy újra obstrukciót produkáljanak.

Es hogy a többi frakciók fejei főleg személyes érdekeket követnek és azok erősítése végett készek azt az elvi alapot, melyen állnak, minden pillanatban változtatni, ezt már elég gyakran és elég világosan bebizonyítottuk a nyilvánosság előtt. A gróf ur tehát rendkívüli tévedésben leledzik, bármily önzetlennek legyenek is törekvései. Mert ha valami módon lenne is megegyezés, mely csak abban állhatna, hogy az ellenzék folyó hó 28-án megengedi a Ház megalakulását és az indemnitás megszavazását, tehát hosszú évek óta először bünbánólag aláveti magát, még akkor sem lehet többé kikerülni a nemzet megkérdezését. Éppen azért, mert a 67-es kiegyezés Magyarország, valamint a monarchia és az uralkodó család legfőbb érdekeit megállapítja, éppen azért, mert az ellenzék olyan párt-töredékekből áll, melyek a 67-es kiegyezést egyenesen megingatni, vagy célzatos és hamis magyarázatok által aláadni akarják, éppen ezért kell, mint egyszer már kifejtette a

Pester Corr., a szabadelvű pártot és a szabadelvű kormányt a legesekélyebb, a legenyhébb kudarcotól, megalázástól megkímélni, mert különben ilyen pártot ebben az országban más módon nem lehetne rekonstruálni. Neki keresztül kell törnie, célhoz kell érni, egyedül ez biztosítja Magyarországot zavartalan nemzeti fennállását, zavartalan fejlődését.

Most már tehát nem az ellenzék kegyelméből való kompromisszumáról van szó, mely ellenzék alkalomadtán újból kitörne, hanem a szabadelvű párt, a 67-es kiegyezés egyetlen védője állásának megóvásáról van szó.

Egyház és iskola.

Rajztanítás az elemiiskolákban. A debreceni református tanítótestület tegnap délután saját helyiségében ülést tartott, melyen Tassy Miklós elnökölt. A gyűlésen, a melyen egy a tanítónők, mint a tanítók szép számban jelentek meg, Nagy Károly határozati javaslatot terjesztett be arra nézve, hogy a debreceni református elemi iskolákban a mostani pontozott rendszerű rajzolás helyett a Szűcs Izó-féle természet utáni rajzolást tanítsák. A határozati javaslatot többek helyeslő hozzászólása után a testület egyhangulag elfogadta. Elhatározták továbbá, hogy a tanítók 10 napos tanfolyamon, melyet többek segítségével Nagy Károly tart, a modern rajztanítást elsajátítják. A vezérkönyvek megszerzéséről, a rajzeszközök beszerzési forrásának megállapításáról és az új rajzoktatás néhány részletéről tárgyaltak azután. Ugyanezak a tegnapi ülésen állapította meg a tanítótestület a jövő évi költségvetést is.

Légátusok istentisztelete. Régi szokásokhoz híven a karácsonyi istentiszteletet holnap délután valamennyi református templomban legátusok végzik. A legátusok Kövér Árpád szénioron kívül: Kiss Károly, Szabó Zoltán és Varga Jenő hittanhallgatók.

Főjegyzőválasztás. Mészák Péter ev. ref. lelkész a beregi egyházmegye főjegyzőjévé választotta.

Szerkesztőváltás. Erőss Lajos teológiai tanár a Debreceni Protestáns Lap szer-

kesztője a szerkesztéstől visszalépett. Helyette a lapot a jövő számtól kezdve dr. Ferenczy Gyula akadémiai tanár fogja szerkeszteni. Amilyen jó kezében volt lefektetve a Debreceni Protestáns Lap sorsa eddig, époly szakavatott és lelkes irányító, vezetőre fog találni a lap olvasó közönsége dr. Ferenczy Gyula személyében is.

Baráthól református lelkész. Nemrégiben a debreceni kegyesrendi papok közül hagyta el kettő a rendet és lett református lelkész. Most hasonló eset történt. Lőrinc Lajos ferencendi szerzetes a rendből kilépett, református vallásra tért és a hajduszoboszlói ev. ref. elemi iskolában tanító lett. A közeljövőben pedig leteszi a ref. lelkészi vizsgát és a református hívők között fogja hirdetni Isten igéjét.

Karácsonyi urvaosoraszta. Holnap karácsony első napján, délelőtt a nagytemplomban, a kistemplomban, a Kossuth utcai templomban, az Ispotálytemplomban, valamint a városi szegényházban, a Homok-és Csapókerthben urvaosoraszta lesz.

Bizottsági ülés. A református egyház gazdasági bizottsága tegnap délután az egyháztanácssteremben ülést tartott, melyen Vecsey Imre főjegyző elnökölt. Az ülésen az egyházi földek bérletügyeit és szerződési ügyeket tárgyaltak.

Napi hírek.

— **Lujza hercegnő.** Az egész világon méltó feltűnést keltett a volt szász trónörökösnek, a mostani szász király feleségének megjelenése Drezdában és az a kísérlete, hogy — ha másképpen nem — csellel fog bejutni a száz királyi palotába, mert mindenáron látni akarta gyermekeit. Titkos reménye volt, hogy talán megfogja indítani a szász király szívét, akiről tudva van, hogy trónörökös korában hajlott az enyhébb felfogás felé és kész lett volna a bünbocsánatra. Minden reményében csalatkozott. Gyermekeit nem láthatta viszont és nyomban el kellett utaznia Drezdából. Bécsből jelentik nekünk, hogy Lujza hercegnő szülei, a toszkánai nagyherceg és nagyhercegné mélyen le van sújtva leányuknak legújabb kísérle-

A hotelszoba.

Irta: **Ániáne.**

Ezelőtt 30 évvel voltam Budapesten és most. (Nem valami sűrűn járok a fővárosba.) Aranyifjúságom legszebb idejében, ifjasszony koromban nászut közben s ma, mikor gyermekeimet nézegetem meg, kit az egyetemen, kit a leányképezdében.

Mi más lett azóta az élet Budapesten! Vagy én látom más szemüvegen? Oh, akkor bíboros, napsugaras volt az ég, még a hotelszoba fölött is s madárdalok még a sötét szűk folyosó is!

Akkor nem volt oly megfigyelő képességem s írói, festői talentumom! Kérem, akkor más irányban érvényesültek tehetségeim: fényes, ragyogó, tehetségeim! — Akkor is elegáns, tiszta, kényelmes és uril volt a hotel. S a maihoz hasonló komforttal berendezve. Csupán a telefon-hirmondó hiányával, de most annál több modern változottsággal van felszerelve híres, első rangu hotelem. Ami most feltűnt, talán akkor is észre vettem volna, ha úgy ismerem az életet, mint ma.

Akkor — akkor! Akkor is volt kétoldalt ajtaja hotelszobámnak s lakója. De én nem hallottam ki semmit. Fáradtan a szórakozásoktól, kószalástól, gyalog s kocsis sétáktól, hajókázástól s mit tudom én miféle mulatozástól még, összetörve, cipeltem, vagyis cipeltem magam ifju, szerelmes uramtól a hotelszobámba.

Lomhán, nehézkösen emeltem lábaim

a harmadik emeletre, közben egyet-egyet ugorva a még bennem sziporkázó, piaci temperamentummal.

Lift sem volt (pardon feledékenységment). S aludtam, kérem, mint a török basa, mint a halott, mint a esecsemő, magyarul mint a tej.

S ha ébren voltam sem hallottam egy kukkot sem a szomszéd szobából. Az én esőkjaim zajától az én kacagásom esendülésétől, az én szeles kiáltásaimtól, az én pajkos sikoltásomtól, az én nótám dudolásától, az én boldogságom ezerhangú, ezerszögű lármájától. Az én lelkem ujjongásától, hangos, szépséges, harmonikus esengő-bongó ritmikus muzsikájától.

Csak akkor lett esend a szívem, az ajkam táján, ha megeresztém a vízvezetékét és locs-pocs, megkezdődött a nagy, fontos momentuma a városi életnek. — Az öltözködés. No meg kigyúlt a szpiritusz kék, sisetgő, bohóskodásokat mesélő, illatos lángja.

Nagy komolyan néztem akkor tükrömben s örültem, szilajon kacagtam buta komoly ábrázatomba bele, a mint észrevettem kétségbeesett kifejezését, mert kérem görbe volt a frizurám. De mert kedélyem még görbébb volt frizurámnál, megjártuk így jól együtt Budapestet vigan, fidelesen.

Mint mondtam, nem hallottam saját hangos, lelkemtől nem láttam saját elkápráztatott szememtől egy köhajtásnyira. Nem én, szerelmes uram szeménél nem láttam tovább. Csókja csattanásától nem hallék tovább. De ma, mikor ott ülök szürke, komoly, simára fésült (már nem fodrozott)

fejfel. Gyengén barázdás arccal, élemedett testtartással s meglelt komoly szemmel, próbált, tapasztalt lelkeimmel, hallgatók és gondolkodom. — Nem pocsol annyi vizet mosdókészletemen. Nem sisetereg szpirituszom lángja. Nem hangzik esőkom csattanása — azért — hallom tán a másét annál jobban. Gyermekeimet várom anyai szívem remegésével, de még azokról is megfedekezem nagy élettapasztalataimon és észleteimen.

Két emberpár életének színjátéka játszódik le a szomszéd-szobákban, nem mondom tragikumát, mert manapság már nem tragikumát a házastársaknak, ha ki-kí a más hitvestársát — a magáé helyett — szereti.

Egyik szobából következő párbeszéd hallik ki, közbe-közbe esőkoktól tompítva, el-el fojtva: Kis Lillám maga ma roskor jött. A legnagyobb zavarban vagyok. Magácska olvasta a névjegyek lajtsromában nevem s hűséges kis cica módjára hozzám kuszott fel szobámba, ölemben. De feleségemnek adtam itt találkat s betoppanthat minden órában. Szép kis komédia volna, ha itt találná ölemben.

Hangos kacagás, esendes dorombolás, piaci zsémbelés, édes duzzogás s újabb s újabb örömkítőresek, kedves hizelgések, meleg szerelmeskedések s ki-kitörő hangulatkiömlések követik egymást esőkokban elfulva.

Fel felcsehelődés, többszörösen megismétlődő bucsuzkodás és oly nehéz szakadás a két forrón szerelmeskedő lény közt, hogy

tétől. A toszkánai nagyhercegné siró görösket kapott és alig lehetett megvigasztalni. A toszkánai nagyherceg kijelentette, hogy Lujzát magához veszi, őriztetni fogja és vigyáz rá, hogy a salzburgi kastélyból el ne távozhassék. A száz király mélyen fel van háborodva Lujza kísérletétől és azzal vádolja, hogy a családjában lassanként helyreállt nyugalmat meg akarta zavarni, noha tisztában lehet azzal, hogy nem érhet el célt soha és bünbocsánát az ő számára nies.

— **Uj állampolgárok.** China Ostvald folaszországi honos, a guti iparvasut pályaelvígázója és Ernst Károly csehországi honos mozdonyvezető ma folyamodtak a városhoz Debrecen város községi kötelékébe való felvétele tárgyában.

— **Kossuth-szobor Békéscsabán.** Keddén járt le a Békéscsabára tervezett Kossuth-szobor pályázata. Hét pályamű érkezett a szobor bizottsághoz. Tóth András debreceni szobrász és Horvay János két-két mintával vesznek részt a pályázatban, mintákat küldöttek. Te még: Megyeróssy Gyula gyulai szobrász, Felek Gyula Pásisban élő magyar szobrász. és Gerenday Antal budapesti szobrász. A szobormintákat a Vigadó zöldtermében helyezték el s a karácsonyi ünnepek alatt a közönségnek is bemutatják s az így begyűlt jövedelmet a szobor alapjára fordítják.

— **Debrecen régi térképei a városi muzeumban.** A muzeum értékes térképekkel gyarapodott. Zoltai Lajos városi segédlevéltárnok, Debrecen őstörténetének kutatója, körültekintő pontossággal elkészítette Debrecen és vidékének 1200—1400 évekbeli állapotát, valamint a régi debreceni polgárházaknak igen sikerült tollrajzát. A térképeket és tollrajzokat Zoltai a városi muzeumnak adományozta.

— **Megyei választások.** A tegnap délelőtti tartott megyei központi választmányi ülésen az 1905. évi képviseléválasztók névjegyzékét állították össze. E szerint Hajduböszörményen kívül 8211 képviseléválasztó van a megyében. Ez a szám így oszlik meg: Hajdunánási kerületben 3268 választó van és pedig Nánáson 1480, Hadházon 687, Tégláson 125, Sámsonban 212, Dorogon 764; a

nádudvari kerület 2185 szavazattal választ, melyből Földesre 496, Kabára 507, Püspökladányra 469, Nádudvarra 327, Egyekre 158, Tetétlenre 133, Csegére 95 szavazat esik; a hajduszoboszlói kerületben 2758 a választók száma: Szoboszlónak 1824, Balmazújvárosnak 268, Vámospécsnek 275, Szovátnak 240, Mikepécsnek 111, Alsó- és Felsőjózsának 40 szavazópolgára van.

— **A hajdumegyei központi választmány** tegnap délelőtti 10 órakor ülést tartott, melyen Rásó Gyula alispán elnökölt.

— **Iparosok figyelmébe.** A magyar államvasutak részére évenként szállítandó halinaeszmákra pályázatot hirdettek. A pályázat feltételei a debreceni ipartestületnél megtudhatók.

— **Kubelik — Veszprém Andorról.** A tizenkét éves hegedűművészt, Veszprém Zoltán megyei főjegyző fiát Andort, ki hegedűjátékával már is nagy sikert aratott, az ünnepelt világhírű művész Kubelik csütörtökön délután magához hívatta, hogy játékát ismételten meghallgassa. Veszprém Andor négy darabot játszott: Svendsen románecát, Drdla serenádját, Tartini ördög trilláját és végül Wieniavsky legendáját. Veszprém kifejezésteljes játéka bámulatos technikájával, biztos fogásaival mélységes hatást tett a Széll Farkas lakásán egybegyűlt díszes társaságra. Kubelik fényes, szép jövőt jósol a kis művésznek.

— **Tisza István paripája.** A nagyvárad elökelő társadalom egyik ismert tagja mesélte el az alábbi történetet, a mely Tisza Istvánnal akkor történt meg, amikor a gróf még olyan ifju legény volt, amilyen ifju politikus most.

— Alig mult husz éves a mostani miniszterelnök, de Biharmegyében nem sok olyan lovas volt mint ő. Egyszer egészen fiatal, tizes paripa került a kezébe. Makrancos, de szép állat volt és épen ezért kedvelte az ifju földesur. Egy kora reggel föl pattant a háttára és elvágatott a kastélyuk parkja felé. — Széles árkon kellett volna keresztül ugratni, hogy tovább haladhasson. A makacs paripa nem akarta átugrani az árkot, hiába nógatta a lovasa szóval és pálcával.

A nap már magasra uszott az égen és a kastélyból kiküldtek hozzá egy szolgát.

— A kegyelmes asszony kéréti, tesszen már fölgyünni früstökölni.

— Mindjárt, — szölt az izzadó fiatal Tisza és folyton sarkantyuzta a lovát.

szinte elfelejttem az erkölcsbíró szerepét, a megszólalást. S megvagyok hatva.

Aranyos egy pár szerető, fiatal léleknek tartom őket. Szegények, — sóhajtom utánuk — a mint utolsó hosszú csókkal elváltak.

S fületem a másik ajtó felé helyezem. Ott egy uri asszony fogadja barátját. (Oh ezt szörnyen megszólom, vagy irigylem.)

Gyönyörű, fiatal, aranyszőke, édes teremtés, nyole hónapos asszony. A beszédjékből tudom. Csengő, dallamas hangjában kemény szigor, rendreutasító, szemrehányás reszket, duzzogó sirásféle zokog, a mint ömlengő barátját fogadja:

Most — most jön? Oh, milyen közömbösen hideg, hallja! Órák óta várom. Uram már egy-két óra mulva ismét itt lesz a nyakamon s önnök az mind tout-egál.

En még holnap is úgy üljek itt és várjak epedve, szomjazva, idegesen, agyonra unva magam avval az ostoba grajzlerral! Sokat törődik ő a szivemmel, annak vágyaival. Már maga sem, úgy látom.

Nem esoda itt él a nagy világban megfeledkezett már biztosan a kisvárosi szőke libájáról. Megyek is haza, pedig hetekre jöttem. Minek lennék itt? Itt lesni hordárját, levelét, magát? S főlemészteni magam a vágyban, rettegésben, álmatlanságban? Mig maga — mit tudom én, hol van elfoglalva! — Igazán látom, már a barátság sem különb a hitves életnél.

Ideges zokogást hallok és lágy, behizelgő, megnyugtató, becézgető férfi hangot; Ne lázongjon már édesem, aranyosom. —

Csitt — csitt! Igy ni, sirja ki magát. — Szidjon, féltékenykedjék, gyanusítson, kárhoztasson mindenért, csak szeressen! S panasolja el bajait, sirja ki bánatát, adja ki haragját. Mind, mind rázza le kellemetlen benyomásait, otthoni kedélytelenségét, otthoni kellemetlen hangulatát és édesen, boldogító, imádásra méltó bánkódását.

Adja ide aranyos, dacos fejét s nyugodjon meg maga indulat, örökké lázongó, hitetlenkedő, bizalmatlankodó, makrancos, drága, kicsi asszonykám, gyönyörűségem nekem.

Hosszu csend követi szomszédom kérése szavait. — A béke, a szerelem méla csendje. — Még kicsi csendes zokogás, még hosszú, benső csókok csendes, tompa hangzás, még halk nyögdecselő nevetés és az ajtókilínes megnyikorgott s suttogó szervuszszal lezáródott.

Előtte azonban kölcsönös ígéreteket cseréltek: Hát maradsz? Oh pontos és hálás leszek! A mig akarod. S én nagy sópánkodással, bosszantással, fejszóvalva bőbiskolom: Mi mindennel szerelték fel azóta, hogy itt jártam a hotelt: Lifttel, telefonhírmondóval, szerelmi légyottokkal.

Azért hát jámbor falusi komámasszonyaim, ha Pestre jönnek, fűleljenek csak a mellékszobákra! S megtudjátok, hogy nemcsak annak rendezték azokat be, hogy ti meghuzódjátok benne fáradtan éjszakára.

Félóra mulva megint ott volt a küldönc.

— Tesszen már begyünni, nagyon kéri a kegyelmes asszony.

Tisza dühösen kiáltott rá:

— Mondd meg, hogy addig nem megyek, mig át nem ugrattatom a lovát ezen az árkon.

A szolga szomoruan távozott, de 15 perc mulva utban volt a kegyelmes asszony, hogy magával vigye a fiát a kastélyba. Fél uton volt, amikor találkozott a visszajövő fiatal Tiszával, aki diadalmas arccal, de lihegve mondta:

— Mégis megmutattam ennek a dögnök, hogy át kell neki ugrani az árkot.

Az elbeszélő, a ki nagy rajongója Tiszának, hozzátette:

— Ilyen ember a miniszterelnök. És én fogadni mernék, hogy most is megtöri a szilaj paripát és átugratja vele az árkot.

— **Szavay Gyula uj munkáinak** két kötete, a Vitézi ének verseskönyv és Csokonai köszöntése prózai munka ma jelent meg. A kötetek a szerzőnél (Keresk. és Iparkamara) kaphatók, egy-egy kötet ára 2 kor.

— **Soós bíró öngyilkos.** Egy bukaresti távirat jelenti Budapestről, hogy ott öngyilkossá lett az egyik szállodában egy idősebb uri ember, kinek sze nélyazonosságát nem tudták megállapítani, de a kiról a személyleírás után a bukaresti rendőrség azt hiszi, hogy a büntetése elől Budapestről megszökött dr. Soós volt bíró. A budapesti rendőrségen ugy tudják, hogy Soós már Amerikában van.

— **A debreceni izraelita hitközség** új tanácstermének felavatása és ezzel kapcsolatosan Reichmann Armin hitközségi elnök ur arcképének leleplezése alkalmából 1904. évi december hó 26-án, d. e. 10 és fél órakor (a hitközség József kir. herceg utca 26. szám alatti házában) *diszgyűlést* tart. — Tárgysorozat: 1. Megnyitó beszéd. Mondja: Stern József r. b. elnök. 2. Házfelavatás. a) Enek: Tolotzko Nándor kántor és énekkara. b.) Felavató beszéd. Tartja: Krausz Vilmos főrabbi. c.) Enek: Tolotzko Nándor kántor és énekkara. 3. Képleplezés. Ünnepi beszéd. Mondja: Dr. Popper Mór iskolaszéki elnök. 4. Himnus: Tolotzko Nándor kántor és énekkara.

— **Letartóztatott kereskedő.** A fővárosi rendőrség ma éjjel letartóztatta Ringwald Samu Kerepesi-uti 70 szám alatti nő ruha kereskedőt, aki 60.000 koronával károsította meg hitelezőit. Ringwald többször bukkott már, de mindig kiegyezett hitelezőivel, az árukat azonban éjjel mindig elvitte az üzletből. Az éjjel egy re: dőr észrevette a csőd alatt álló Ringwald működését, feljelentette a rendőrségnél az ügyeletes tisztviselő Ringwaldot letartóztatta.

— **Éjjeli menedékhely az ágak között.** A főváros hihetetlen nyomoráról szóló statisztika újabb adattal gyarapodott tegnap. A rendőrség razziát tartott a ligetben és az iparesarnok körül a liget fáiak a tetején összekötözött csavargókra bukkantak. A rendőrök eleintén azt hitték, hogy megfagyott emberek vannak a fák tetején, csak mikor már kibujtak a rongyokból és szétvágták a köteleket, akkor látták, hogy élő emberek alszanak itt a fán. Némelyik fán egész családok telepedtek meg. Apa, anya és testvérek.

A menedékhelyet a fák tetején egy rendőr ellenőr vette észre és jelentést tett róla a razziát vezető fogalmazónak. Eleintén el sem akarták hinni, hogy ilyesmi is lehetséges volna, de a következő pillanatban fütty hangzott keresztül az ágak között, a melyekből a rendőrök azonnal megismerték, hogy ez a fütty a ligeti csibészek jele, amelylyel egymást figyelmeztetik a közelgő veszedeleimre.

A fütty azonban ez alkalommal nem használt, az emberek nem futhattak szét, még lefekvés előtt odakötözték magukat a fák ágaihoz.

De még azután nem is volt okuk a szökésre, a fák között alvó alakok legnagyobb része földhöz ragadt szegény, nyomoruságos

koldus, akiknek bűn nem igen nyomja a lelkét, éppen csak a szegénységük miatt húzódtak ide fel a fák tetejére.

Negyven ilyen alakot húztak le a rendőrök az ágakról, akik közül összevissza csak négy olyant találtak, akik régi ismerősei a rendőrségnek.

A negyven nyomoruságos ember közt van egy hatvanéves aggastyán is, aki azt vallja, hogy évek óta minden télen, nyáron így lakik künn a ligetben. Van köztük sok koldus is, sánták, vakok, akik estefelé úgy szállingóznak ki a ligetbe, mintha valami meleg családi tűzhely volna.

A rendőrfogalmazó a gyanusabb alakokat kiküldte az ügyészségre, a többi pedig a toloncházba helyezte el.

Egészségügyi értekezés. Debrecen város kerületi orvosai tegnap délelőtt a bűnügyi osztály orvosi szobájában egészségügyi intézkedések megtétele végett értekezletre gyűltek össze. Az orvosok egészségügyi értekezlete másfél órán keresztül tartott.

— **Amerikaiasan.** Egy amerikai lapban a következő tömör rövidséggel megfogalmazott tartalmas hirdetést olvassuk: Ertesítem barátaimat és ismerőseimet, hogy tegnap a halál abban a pillanatban ragadta el szeretet nőmet amikor egy eszséges gyermekkel örvendeztetett meg, a kinek számára erős és egészséges dajkát keresek addig is, a míg sikerül élettársul egy szeretetre méltó és vagyonos nőt találnom, aki elegendő képességgel bír arra, hogy jóhírnévnek örvendő fehérműkereskedésemet, a mely minden megrendelést tizenkét óra alatt olcsón és pontosan teljesít, ideiglenesen ellása, mert üzletvezetőt 2000 dollár évi fizetéssel csak akkor szándékozom szerződtetni, ha a jelenleg szabott ár mellett folyó végeladás üzletben befejeződik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kontsek Géza kereskedő ur a helybeli fűszerkereskedők alkalmi egyesülése nevében a szokásos újvi njándékok megváltása címén 100 koronát küldött be az izraelita szegények között leendő kiosztás céljából. Midőn ezen adományt köszönettel nyugtázzuk köztudomásra hozzuk, hogy ezen összeg a szegények tüzi fával való ellátására fog fordítatni. Debrecen 1904 dec. 23. A debreceni izr. hitk. elöljárósága.

— **Ingyen ujság.** Már ilyen is van s ezzel az egy dologgal igazán megelőztük Amerikát. Úgy áll a dolog, hogy a ki bármelyik napilapra az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalához küldi a rendes előfizetési összeget, az csak úgy megkapja az illető napilapot, mint azelőtt mikor direkt fizetett elő, — ezenkívül azonban teljesen ingyen és bérmentve kapja az „Erdekes Könyvtár” könyvalaku szépirodalmi folyóiratot is, annak „Rejtvény-világ” című állandó ingyen mellékletével együtt, melynek minden egyes megfejtője, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyer. Minden tudakozódás, vagy pénzküldemény az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán-u. 2.) küldendő.

— **Fűszerkereskedők újvi ajándéka.** A debreceni fűszerkereskedők alkalmi egyesülete megbizásából az újvi ajándékok megváltása címén tek. Kontsek Géza ur, az ág. hitv. ev. egyház szegényei között leendő szétosztás céljából 50 korona, azaz ötven koronát juttatott kezeimhez. Fogadja ezen nagylelkű adományért a fent nevezett m. t. testület úgy az egyház, valamint szegényeinek nevében is hálás köszönetünket. Debrecen, 1904. dec. 22. Materny Lajos főesperes, lelkész.

— **Erőszakos koldusok.** A rendőrség tegnap elfogta Moster Zsigmond és Wiesner István koloneai galíciai csavargókat, akiket kolduláson érték. A két csavargó oly erőszakosan lépett fel néhány helyen, hogy egy uriaszony följelentette őket, veszélyes fenyegetésért. Moster tegnap beállított a Simonffy utcában egy uriaszonyhoz és se-

gelyt kért. Nagyon közel hajolt azonban a koldus az urinőhöz, aki rendre utasította.

— Menjen távolabb, hisz olyan pálinka szaga van.

— Azért a krajeárért, amit maga ad nekem nem lehet tokaji bor szagom — felelt kihívóan a csavargó. A rendőrség kitiltotta és eltoloncoltatja őket.

— **A különbség.** A kinestári ispán nagy ur volt hajdanában. Volt akkora fizetése, mint egy szerb miniszterelnöknek, volt olyan négyes fogata, mint a főispánnak, keblét pedig nagyobb büszkeség dagasztotta, mint egy szakasz ujdonsült kaddetté.

Malonyai Zsigmond dentai ispán, Dentára igyekezett télviz idején. Irgalmatlan sár volt s keskeny dülő uton, tengelyig uszott a vén batár, a lovaknak pedig még a füle is sáros volt. Ekkor került szembe vele a Lónyay Menyhért pénzügyminiszter fogata. A kocsisok elkezdtek veszekedni, később mikor a vita hevesebb lett, az urak is beleszóltak a vitába.

— Térjenek ki, én a pénzügyminiszter vagyok.

— Blikri! Én Malonyay kinestári ispán vagyok s akkor is az maradok, mikor excellenciád rég megszűnt miniszterkedni.

— Igen ám, de ön csak ma lonyay, én pedig holnap is Lónyay maradok, azért hát félre az utból.

— **A Magyarok gyásza.** Debrecen rokonszenves, népszerű cigány primásait, a Magyar testvéreket súlyos csapás érte. Az egyik Magyar fiu, Lajos tegnap reggel Budapesten a Schwarzer-féle szanatóriumban meghalt. A déleleg fiatal Magyar nemrég bálványozásig szeretett fiatal feleségét vesztette el és ezt a csapást annyira lelkére vette, hogy súlyos idegbajba esett. Szerető testvérei Budapestre vittek gyógykezeltetni, de nem menthették meg a rokonszenves, jólelkű fiut, ki tegnap reggel kiszenvedett. A holttestet a család Gebauer temetőkezési intézete által hazaszállítja Debrecenbe és temetése holnap délután lesz. A temetésen testületileg részt vesznek az összes debreceni zenekarok.

x **Tüz- és veszélymentes, villanyfényű tündérgyertyák** karácsonyfára, 1 doboz 40 kr. Mentze Henrik ujdonságok áruházában, Piac- és Szent Anna-utca sarkán.

— **Tolvaj mosónő.** Özv. Király Lajosné Cserepes utca 18. sz. alatt lakó mosónő ellen a bűnügyi osztálynál Balogh Ferenc feljelentést tett, mert Tizenháromváros utca 26. számú háznál levő lakásából nagymosás alkalmával 60 korona értékű fehéreműt ellopott. A tolvaj mosónő ellen vizsgálatot indítottak.

x **Gyönyörű babakocsik, bölcsők és babaágyak,** francia babák, katonák és hintalovak igen olcsó! Mentze áruházában Piac- és Szent Anna utca sarkán.

— **Harapós kutyák.** Több helyről jött feljelentés a rendőrségre az iránt, hogy a Steinfeld-féle Hegyes tanyán lalkó Ssinesák János gazdálkodó két veszedelmes kutyát tart, melyek az arra járókat több ízben megtámadták, összeharapdálták. A rendőrség a hamis kutyák gazdáját megbüntette és elrendelte, hogy a veszedelmes harapós kutyákat bunkózzák le.

— **Uj aranyozó folyadék,** melylyel mindenki bármit is azonnal moshatóan újjá aranyozhat, 1 üveg hozzá való ecsettel 40 kr. 1:50 és 2:50 kapható kizárólag Mentze áruházában.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti festéset és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban.

x **Gyenge, tüdőbajra hajlandó** görvéllykóros, vérszegény gyermekeknek leg-

jobban ajánlható a Mihalovits-féle ízetlen csukamájolaj, melyet miután sem kelletlen sem kellemetlen szaga sem kellemetlen íz nincsen szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovits J. gyógyszerárának Debrecen.

x **Karácsonyi ajándékoknak** legalkalmasabb csinos kivitelű családi dobozok levélpapírosok asztali író-készletek, bőrírójak, tok, olaj és vízfestészeti dobozok, díslámpaerőnyők, fatörzsre festett falidiszek, Angol és Sollingeni zsebkécek egyedüli dús választékban olcsó árakban Pongrácz Géza papíráruraktárában Bika szálloda mellett.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

A férj joga.

— Főtárgyalás. —

A berlini jobb körökben annak idején nagy szenzációt keltett az a bűncselekmény, amelynek tettesét most vont a felelősségre az esküdtbíró dr. Reinde Károly elnöklete alatt.

Az érdekes ügy vádlottja Bellini Ottó 27 éves posztókereskedő, akit az ügyészség hitvestáron elkövetett súlyos testisértés és szándékos emberölés kísérletével vádol. — Szimpatikus, atléta termetű, szőke bajszú fiatal ember, akit börtönőrök kísérnek a bírói emelvény elé. A tárgyalótermet zsufolásig megtölti a hallgatóság, melynek sorában számos elegánsan öltözött hölgy is látható. A tanúk között sűrűn lefátyolozott arccal megjelent a sértett fél is, a vádlott neje, a ki a férj láttára hirtelen föllebbentette fátyolát és kihívó tekintetet vetett Bellinire. A vádlott nyugodtan áll egy helyben és tekintetét folyton a bírakra szegzi, nehogy az őt fixírozó, sőt látesővező ismerősökkel találkozzék. Mikor a szokásos formalitások megtörténtek, az elnök hozzáfogott a vádlott kihallgatásához:

— Mi a neve?

— Lovag Bellini Ottó Lőrinc.

— Foglalkozása?

— Gazdálkodó és a Kisgazdák egyesült szövetkezetének vezértitkára vagyok.

A további kérdésekre elmondja, hogy felső kereskedelmi iskolát végzett, tanulmányai befejezése után két évig külföldön tartózkodott, tartalékos hadnagy, párviadal vétsége miatt egy ízben büntetve volt. Vagyona körülbelül 300.000 márka értékű ingatlanból áll.

Az elnök: Mikor nősült?

— Amint nagykoru lettem, ezelőtt három évvel.

— Szerelmi házasság volt az önöké?

— Részemről az és mikor egybekeltünk abban a téves hitben voltam, hogy nőm részéről is.

— Hogyan ismerkedett meg a feleségével?

— Egy hangversenyen, amelyet a kisgazdák szövetkezete rendezett. Nőm, akinek gyönyörű alt-hangja van és akit mint ismert színművésznőt felkértek, hogy vegyen részt a hangversenyen, az előadás után rosszul lett, én kísérttem haza és aztán igen gyakran meglátogattam otthonában.

— És nem talált a művésznő lakásán más udvarlókat soha?

— Soha, elnök ur, sőt mondhatom, hogy a feleségem annyira óvta a jó hírnevét, hogy én is csak akkor látogathattam meg, mikor az édes anyja is nála volt.

— De csak feltételezte, hogy a feleségének, mint művésznőnek ön előtt is voltak leánykori udvarlói?

— Erre nézve is nyilatkozhatom. Később, mikor már melegebb lett köztünk a viszony és én kijelenttem, hogy nőm akarom venni, azt felelte, hogy várta mártőlem ezt a nyilatkozatot, mert sohasem en-

elönyösen ismert saját aészitményű női-és férfi cipő áruházában Kossuth utca 6-sz. Boros Testvérek mellett. hol méret utáni rendelések is jó anyagból készítettnek.

A karácsonyi ünnepekre hol lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

LEBOVITS ZSIGMOND

gedte meg senkinek, hogy, bár komoly szándékkal is udvaroljannak neki és ha engem nem szeret annyira, bizonyára én sem látogathatom meg őt meg még édesanyja jelenlétében sem, mert egy színésznőnek, bármily tiszta jellemű is, a rossz hírneve mindjárt szárnya kél, ha tudják, hogy udvarlókat fogad.

— Tehát ön e nyilatkozatból azt a meggyőződést merítette, hogy ön az első udvarló? Ezt értem is, de kérdem, vajjon mielőtt a házasságkötést véglegesen elhatározta, nem tartotta szükségesnek egy kissé puhatolózni a jövődéli feleség családi és egyéb körülményei után?

— Boocsánat, elnök ur, a nő zárkózott természete, magaviselete és egész lénye teljesen távol tartott tőlem minden gyanút, mint említettem, tudtommal soha más férfit nem fogadott és ha puhatolózom, bizonyára az sem vezet eredményre.

— Határozottan állíthatja ön azt, hogy a felesége akkor, amikor ön közölte vele, hogy nőül veszi, vagy később, közvetlen a házasság megkötése előtt nem tett ön előtt olyan nyilatkozatot, amelyből ön a valót megtudhatta volna?

— Ezt becsületesen állíthatom.

— Hogy tudta ön még hogy feleségének gyermeke volt már akkor, mikor eljegyezte őt?

— Névtelen levélben figyelmeztettek rá. A levél írója elmondta, hogy a feleségem nagy titokban már évek óta viszonyt folytat egy nős színházi zenészszel, akitől egy másfél éves fiúgyermek van. Ez a zenész a késő esti órákban még abban az időben is csaknem mindennapos vendég volt nála, mikor én csak az édes anyja jelenlétében és csupán a délutáni órákban vizitélhettem nála.

Megtudtam a levélből azt, hogy a feleségem még mindig szereti a zenészt, akivel a házasságom első hetében is volt rendezésük.

Nem akartam hinni e gyilkos levélnek bár a gyanu már befészkelte magát szívembe. Harmadnap újabb levél érkezett. Ez már meggyőzőbb volt. Tudtomra adta, hogy a gyermek egy özvegyasszonynál van és a tartásdíjat a feleségem fizeti érte. Azt is közölte, hogy a nőm z zenészszel ennél az özvegyasszonynál szokott összejönni minden kedd és csütörtök délután 5-7 óra között.

— És megtudta ön, hogy ki a levelek névtelen írója?

— Igen. Személyesen is fölkeresett aznap este, mikor a második levelet megkaptam, a kapuban feltartóztatott egy szegényesen öltözött vézna asszony. Ez annak a zenésznek a felesége, akivel a nőmnek viszonya van és akit e miatt a zenész elűzött, nyomorban taszított három apró gyermekével együtt. Ez a nő aztán a bosszútól ösztönözve részletesen elmondott mindent.

— És mit tett ön?

— Bár teljesen le voltam sujtva, igyekeztem a lehetőségig megőrizni nyugalmaimat. Elhatároztam, hogy minden feltűnés nélkül elválok a feleségemtől, a kitől megundorodtam. Nem sokat tétováztam, hanem egyenesen tudtára adtam, hogy mindent tudok, felmutattam előtte a két levelet, beszélttem a zenész feleségéről, az özvegyasszony lakásáról. Feleségem, a ki nyugodtan végighallgatott anélkül, hogy egy arcizma megrándult volna, kérdezte:

— Es most mit szándékozik ön tenni?

— Válni fogunk, — mondtam. Ő nem ellenkezett, de kikötötte, hogy adjak neki 100.000 márka végkielégítést, mert ő miattam, a kit sohasem szeretett, odahagyta a színipályát. Ha megadom a végkielégítést, szép csöndben elválhatunk, ha nem, akkor ő világgá fogja kürtölni, hogy én a házasság

megkötése előtt is tudtam a viszonyról és a gyermekről.

Ez az ijesztő cinizmus végre kihozott a sodromból, előrántottam a revolveremet és lőttem, de nem érzem magam bűnösnek, mert habár súlyos sebet ejtettem rajta, ezt ő maga provokálta.

Az esküdthírák a férjet egyhangulag nem vétkesnek nyilvánították, mire a törvényszék fölmentette.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szombaton, S z ű n e t.
Vasárnap d. u. Boccació. Operett.
Este Heidelbergi diákélet. Kórárajz.
Hétfőn d. u. Gigánybáró. Operett.
Este Tékozló, nagy látványosság.

TAVIRATOK.

A darabant testőrség szervezése.

Budapest, dec. 23. Fejérváry Géza báró már elkészült a darabant-testőrség szervezésével. Az új testőrséget 1905. február elsőjén megkezdni működését. A februári udvari bálon már szerepelni fog a darabant testőrség.

Lujza hercegnő.

Drezda, dec. 23. Montignoso grófnő azért volt hajlandó tegnap a várost azonnal elhagyni, mert kilátásba helyezték, hogy talán nemsokára megengedik neki gyermekeivel a Szász-országon kívül való találkozást. Előkelő asszonyok körében mozgalom indult meg, melynek célja, hogy kérvény útján bírják rá a szász királyt a grófnő visszatérésének megengedésére.

Khuen és Széll.

Bécs, dec. 23. Bécsi politikai körökben nagy feltűnést kelt, hogy Khuen-Héderváry tegnap Rátóton volt és csak este érkezett onnan vissza. Ma kiderült, hogy ennek az utnak a háttérben nem politikai kérdés áll.

A japán-orosz háború.

Sanghai, dec. 23. Egy három cirkálóhajóból álló japán hajóhad Kamimura tengernagy parancsnoksága alatt utnak indult a déli Kínai tenger felé, hogy elejébe menjen a balti hajóhadnak.

London, dec. 23. A „Daily Telegraph”-nak jelentik Csifuból tegnapi: Beérkezett jelentések szerint nyolc torpedóuzó elmene-kült Port-Arturból. Az elmúlt 24 óra alatt heves hóvihár volt.

London, dec. 23. A Daily Telegraph-nak jelentik Konstantinápolyból, hogy Jemenben forradalom ütött ki. A felkelők Szuna és Sció közötti területet megszállották.

London, dec. 23. A Reuter-ügynökségnek jelentik Tokióból: Togo tengernagy egy orosz hadifogoly állítását megerősítve jelenti, hogy a Szebasztopol torpedóhálóját nyolc torpedó érte. Legalább is egy torpedó érte a hajó törzsét és pedig a hátulsó részében és mintegy 3 láb hosszú lyukat szakított. A hajó hátulsó része fenéket ért. Bár folyton szivattyúzzák belőle a vizet, mégsem lehet a Szebasztopolt hasznavehetővé tenni. Togo tengernagy egy orosz torpedóuzót is látott, a melyet egy japán torpedó ért és a mely ennek következtében fenékre került.

Orosz alkotmányküzdelmek.

Moszkva, dec. 23. A moszkvai lakosság több csoportja a kormányhoz feliratot intézett, a melyben a következők foglaltatnak. Az utolsó idők eseményei bizonyítják, hogy a moszkvai дума december 13-iki határozatában szilárdul és pontosan felállította a legfontosabb követeléseket, a melyeket az egész orosz nép támaszt a kormányval szemben. A felirat aláírói e történelmi pillanatban át vannak hatva a Moszkva lakosság és képviselői közt létező erkölcsi kapcsolatok komoly jelentőségétől. Moszkva város tanácsának követeléseivel teljesen egyetértenek és arról biztosítanak, hogy a városi tanács Moszkva lakossága részéről erkölcsi támogatásra talál minden lépésében, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a felállított alapelveket nemsokára megvalósítsák.

Moszkva, dec. 23. Az egyetemi tanulók elhatározták ma tartott ülésükön, hogy az egyetemi előadásokat karácsony utánig nem látogatják és a rektornak kifejezik rosszallásukat és megvetésüket azért, hogy eltiltották nekik a gyülekezést. A tanulóktól hozott határozatban az áll: Ők, mint a jövő újjászületett szabad Oroszország polgárai, el vannak telve a gazdasági, politikai és polgári szabadság közös eszméjével és eszközökkel azért fognak küzdeni, hogy a demokratikus szociális államszervezet megvalósulása elkövetkezzék, a mely az elnyomott hazát megszabadítja és az erőszakoskodásokat megszünteti. Különösen az olyanokat, mint a 18-iki és 19-iki kegyetlen vérengzés volt. Végül azt mondják, hogy ha a gyűlésen résztvevőket megbüntetik, akkor a tanulók a munkások részvételével kezdenek tüntetni.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 23.

Buzakinálát mérsékelte, vételkedv gyöngge Kedvező irányzat mellett 12,000 métermázsza került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonaneműek változatlanok. Idő: szeles.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Betörő pincérek.** Annak idején részletesen írtunk azokról a betörésekről, melyeket Török Papp Imre hajduhadházi születésű 28 éves és Mátyás Vilmos 31 éves pincérek követtek el folyó év október hó elejétől kezdve november 10-ig Nagyváradon, Nyiregyházán, Debrecenben és Székelyhidon. Végre is rajtavestettek és több rendbeli betöréses lopásért, amelyeket többnyire vendéglőkben és kávéházakban követtek el, a debreceni kir. törvényszék elé kerültek. Tettöket beismerték. A törvényszék tegnapi főtárgyalásán Török Papp Imrét 3 évi fegyházra, Mátyás Vilmost pedig 1 évi börtönre ítélte. Az utóbbi belenyugodott, de Török felebbezett.

§ **Leforrázott gyermek.** Szebenyi Lászlóné hajdunánási lakosnő emberölés vétségével volt vádolva, mert augusztus 20-án a forró levest kitöltötte a konyhában s nem ügyelt arra, hogy a körülötte levő 10 hónapos Lajos nevű fia a leveshez ne érhesse. Véletlenül a gyerek odament a forró leveshez és magára rántotta. Az égési sebek következtében 8 nap múlva meghalt. A debreceni kir. törvényszék gondatlanságért 20 korona pénzbüntetésre ítélte az anyát, aki belenyugodott az ítéletbe.

§ **A verekedés vége.** J. Kiss Lajos 40 éves hosszupályú lakos július 3-án Sá-

Rendkívüli olcsón

lehet alkalmas Karácsonyi ajándékokat vásárolni a

SCHWARTZ-FÉLE

Pipa metsző és tenykepező cikkek üzletében

a Városházával szemben.

rádi Antallal szóváltásba elegyedett és hogy szavának nagyobb súlyt adjon, felkapta a közelből a vasvillát. De már ekkor átkapta a derekát Sárádi és dulakodni kezdtek, miközben a vasvilla belefuródott Sárádi jobb karjába és súlyosan megsebesítette. Kíszt a debreceni törvényszék az enyhítő körülményekre tekintettel 8 napi fogházbüntetésre ítélte.

§ Meglopta a gazdáját. Pataki Imre nádudvari 17 éves kocsis e hó 5-én gazdájának, Takai Sándornak padlásáról nagyobb mennyiségű fehérneműt lopott. A debreceni kir. törvényszék ebben az ügyben tegnap tartott főtárgyalást és Patakit jogerősen 6 hónapi börtönre ítélte.

Közgazdaság.

Hieronimi a magyar iparért. A magyar eimer és korona használata az ipari cikkekénél. Tekintve, hogy már többször felmerült az a kérdés, mely esetben lehet a magyar koronát a címerrel együtt vagy külön-külön használni, a kétségek eloszlatása céljából a m. kir. kereskedelmi muzeum a kereskedelmi miniszter következő rendeletét közli: A magyar állam eimer használatát 1893: XVIII. t. c. alapján a kormány engedélyezi. A végrehajtási utasítás (1900. év 160. sz. miniszteri rendelet) csak olyanoknál tiltja el a címer használatot, a kiknél a címer vagy a korona összefüggésben van, vagy pedig a cég áru minőségének megismerésére vonatkozik. Ellenben mindazok szabadon használhatják, a címer vagy koronát, kik készítik vagy eladják ezeket, vagy hogyha a címer semmi összefüggésben sincs a készítő vagy eladó céggel; ilyen esetekre nem vonatkozik a fentebbi miniszteri rendelet. Tekintve, hogy a magyar címer a belföldi árukat felismerhetővé teszi, a külföldi árukon a címer vagy korona használata az 1884. évi XVII. törvény-cikk 58. §-a értelmében, a mely csak félrevezetné a közönséget, tilos. A kereskedelmi miniszter utasítja az iparhatóságokat, hogy a mely cikkek a címer vagy koronát használva látják meg, hogy bel vagy külföldön készülnek a cikkek? Ha nem belföldi készítmények a címerrel ellátott cikkek, úgy készítőjük ellen az 58. §. értelmében az eljárás megindítandó.

Az OMKE lapja. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület dr. Lévy Béla főszerkesztője és Goda Géza felelős szerkesztője alatt folyóiratot indított, mely havonként kétszer jelenik meg és az összes kereskedelmi érdekű kérdéseket felöleli, azokkal részletesen foglalkozik. A december hó 15-iki kelettel megindított első szám úgy kiállítás, mint tartalom tekintetében kiállja a versenyt a legelőkelőbb folyóiratokkal. A lap kereskedőknek nélkülözhetetlen utmutatóul szolgál. Az OMKE tagjai díjtalanul kapják, nem tagoknak előfizetési ár egész évre 20 kor., félévre 10 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban Budapest, V. Széchenyi-utca 1., a hova a lap szellemi részét illető közlemények is küldendők.

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás nődivatekkekben finom gyapju szövetek, selymek diszek, női felöltők, blousok, szőrme boák és karmantyuk rendkívüli leszállított árakban, múlt évi cikkek minden árban kiárusítottak.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezető sége Debrecenben.

32157—1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Nyiregyháza állomásán 1905. évi június hó 30-án a vasuti vendéglő bérlete lejár ugyan azon időponttól számítando öt évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és — ajánlat a magyar királyi államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére — felirattal ellátott — nem különben a kellő okmányokkal felszerelt borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1905. évi január hó 15-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetőség titkári hivatalához pésta utján tértivevénynyel nyújtandók. — Ugyanzon időpontig bánatpénzül Háromszáz korona készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába pésta utján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. — A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályban (Tisza palota II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. é. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlat tevőkről feltételeztük, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A magyar királyi államvasutak fentartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérlétfösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I-II. oszt. étterem fűtése és világításáról a

vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, míg a III. oszt. váró- és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, felerészében pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debrecen, 1904. december hó.

Az üzletvezetőség.

A Takarékos és Hitelintézet

igazgatósága

közli, hogy a betétkamatlábát 1905. január 1-től kezdőleg

4% ban

alapította meg.

Debrecen 1904. december hó.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult küszvény, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlán”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR. PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vásárlóhely: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest

Debreceni Szőlő- és Bortermelő Szövetkezet.

Érvényes 1904. december 15-től.

BOR-ÁRJEGYZÉK

Érvényes 1904. december 15-től.

Palackozott borok:

	Korona érték.
1 liter fehér asztali	—52
1 " I. rendű fehér asztali	—64
1 " I. rendű vörös bor	—64
1 " Rizling	—72
1 " Pecsénye-bor	—80
1 " Tramini	1,20
1 " Rajnai Rizling	1,20
1 " Chateau Debrecen	1,—
1 " Aszu	2,—

Palackokért darabonként külön 16 fillért számítunk és azokat ugyanazon árban vissza is vesszük.

Debrecen, 1904. december hó.

Korsós borok

10—12 literes kosár-üvegekben:

	Korona érték.
1 liter fehér asztali	—46
1 " I. rendű fehér asztali	—52
1 " I. rendű vörös bor	—52

Kosár-üvegek darabja 1 korona 80 fillér és ugyanazon árban visszavesszük.

Ezen bor-árainkon Mayer Jenő ur fűszer- és csomagoló-üzlete kívül kizárólag részére kötve és csakis ott elárulva:

	Korona érték.
1 liter szövetkezeti	—72
1 " Rapsai Rizling	—70
1 " Chateau Debrecen	1,—
1 " Aszu	2,—

Palackok darabja külön 16 fillér.

Tisztelettel:

Debreceni Szőlő- és Bortermelő Szövetkezet.

Simonffy-utca, városi beraház.

DONOGÁN és SOYOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Debrecen, Kistemplombazár

**megkezdődött a
Karácsonyi vásár**

Minőségben kifogástalan jó áruk kerülnek eladásra leszállított árak mellett.

**Karácsonyi és ujévi
ajándékok
a legszebb**

arany- ezüst ékszerek és
a legjobb gyártmányu zseb-
órák

meglepő olcsó árban
Pintér Gusztáv

óra és ékszer üzletében Debrecen,
Piac-utca 26. a (A Főtözsde mellett.)

Ugyanott elvállaltaknak mindennemű ékszer javítása és tisztítása, monogram készítés, vésnöki munkák stb. — Megrendelések és vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Polgári Takarékszövetkezet
Debrecen.

olcsó kölcsönöket nyújt,
kényelmes visszafizetési feltételek mellett. A kölcsönök kamatai hetenként a heti befizetésekkel együtt is fizethetők.

Fenáll 22 éve

Legmagasabb helyről
kitüntetve 1890 ben.

Legnagyobb Legrégibb és Legszolidabb
óras ékszerész üzlet Debrecenben

a Löfkovits Arthur

Főpiac a posta mellett

MENYASSZONYI ÉKSZEREK ÉS KELENGYÉK

Legolesóbban legizlésteljesebben szállítatnak. Megnagyobbított aranyműves és vésnöki műhelyeimbe minden javítás átalakítás és új minta legmegbízhatóbban és legolesóbban vitetik ki.

Állami ezüst érem.

II. Vilmos német császár által kitüntetve
1901. ben.

Legnagyobb, legválogatottabb áruraktár.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

alkalmas szebbnél szebb ajándék tárgyak,
arany-, ezüst ékszerek és a legjobb zsebórák
gyártmányu
feltűnő olcsó árban, csakis a

Blaú Lipót és Fia utóda

Debrecen, Piac-utca 41 szám alatti
elsőrendű ékszer kereskedésében **kaphatók.**

Elismert előzékeny kiszolgálás.

Magyar Fém- és lámpaárugyár.

Részvénytársaság

BUDAPEST-KÖBÁNYA.

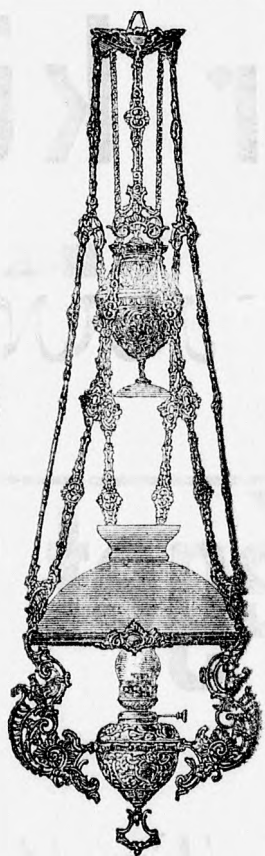
Ezredéves
orsz. kiállítás

diszoklevél.

**Légszesz- és
villamos
Csillárok**

a legegyszerűbb
kiviteltől a
legpazarabbig.

**Petroleum-
lámpák!**

stilszerű ajándékok!
Fém és diszműtárgyak.

**Patódi
Király-olaj!**

a legjobb biztonsági petroleum

Debrecen: Simonffy-utca.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki a nyavalyatörés, göros, és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hatlyu szabad gyógyszertárban.

Karácsonyi és Ujévi Ajándékok

legnagyobb választékban kaphatók.

HEGEDÜS és SANDOR

előbb László Albert és Társa könyv és papirkereskedésében.

Kossuth-u. 11. sz.

Régi piac utcai helyiségünkben feltűnő olcsó árban árusítunk el felmaradt könyveket képeket és zeneműveket

Legalkalmasabb

karácsonyi

ajándékok

BORSOS KATA

műipar-áru üzletében

DEBRECEN, városháza.

Ékszer különlegességek

EXKLUZÍV RÓLAG

KALASZ NANDOR ékszerésznél kaphatók,

DEBRECEN Piac-utca 24 szám.

Szivességet tesz ösmerősének

HA

Tudtára adja neki

Hogy

Karácsonyi ajándékát

egyedül

a Csanak üzlet mellett levő férfi-fiu-és gyermek-ruha különlegességek csarnokában

SZEREZZE BE.

Piac-utca 51. Csanak-ház.